

OSNOVNA ŠKOLA ŠKURINJE RIJEKA

PRIMJENA IKT-A U SVAKODNEVNOM RADU

SKRIPTA ZA PRIPREMU KANDIDATA

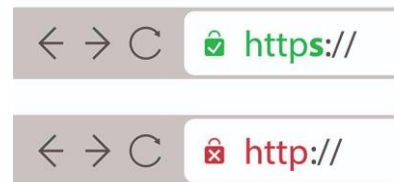
Rijeka, 2025.

1. Sigurnost lozinki i digitalna sigurnost

Sigurnost zaporki jedna je od najvažnijih stavki u zaštiti osobnih i poslovnih podataka. Sigurna lozinka trebala bi biti dovoljno složena da je drugi ne mogu lako pogoditi. To znači da treba sadržavati kombinaciju velikih i malih slova, brojeva te posebnih znakova. Lozinke koje sadrže osobne podatke, poput imena, prezimena ili datuma rođenja, treba izbjegavati jer ih je lako otkriti. Dodatnu sigurnost omogućuje *dvo faktorska* autentifikacija (2FA), koja zahtijeva dodatnu provjeru identiteta prilikom prijave. Također je važno zapamtiti da se lozinke nikada ne bi smjele dijeliti ni s kim, bez obzira na okolnosti.

2. Prepoznavanje *phishing* poruka i općih sigurnosnih prijetnji

Phishing poruke predstavljaju jedan od najčešćih oblika prijevara na internetu. To su poruke koje izgledaju autentično, ali su zapravo osmišljene kako bi vas navele da otkrijete osjetljive informacije poput lozinki ili brojeva kartica. Često dolaze s nepoznatih adresa, a u njima se traži hitna reakcija. Kada naiđete na takvu poruku, najbolje je ne odgovarati na nju i ne otvarati priložene linkove ili datoteke, već ju jednostavno obrisati. Važno je znati da legitimne web stranice i servisi koriste HTTPS protokol, što se prepoznaje po simbolu lokota u adresnoj traci preglednika.

3. Antivirusni programi i održavanje sigurnosti uređaja

Antivirusni programi služe kao zaštita računala od zlonamjernog softvera. Oni redovito skeniraju sustav, otkrivaju moguće prijetnje i uklanjaju viruse. Ako primijetite da se računalo ponaša neobično, primjerice sporije radi ili prikazuje neočekivane poruke, preporučuje se pokrenuti antivirusno skeniranje. Osim toga, nužno je redovito ažurirati operacijski sustav i programe kako bi računalo imalo najnovije sigurnosne ispravke i bilo otporno na nove vrste prijetnji.

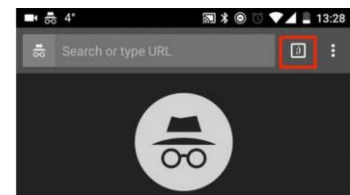
Prijedlog web stranice za dodatno informiranje: www.naivci.hr

4. Korištenje oblaka i sigurna pohrana podataka

Cloud servisi kao što su Google Drive, OneDrive ili Dropbox omogućuju jednostavno spremanje i upravljanje dokumentima putem interneta. Njihova najveća prednost je što omogućuju pristup datotekama s bilo kojeg uređaja, što je posebno korisno kada radite na više lokacija. Dokumenti spremljeni u oblaku mogu se lako dijeliti s drugima, a velike datoteke mogu se komprimirati u .zip format kako bi se olakšalo njihovo slanje. Spremanje dokumenata u oblak također predstavlja dodatnu sigurnosnu kopiju u slučaju gubitka podataka na računalu.

5. Internetska veza i rad s web preglednikom

Kada internet radi sporo, prvi korak je provjeriti jeste li ispravno povezani s Wi-Fi mrežom. Web preglednici omogućuju brzo pretraživanje informacija te nude opcije kao što je privatni način pregledavanja (Incognito ili Private mode), koji ne sprema povijest pretraživanja. Ako slučajno zatvorite karticu, možete je vratiti kombinacijom tipki **Ctrl + Shift + T**. Za neometano gledanje videa u visokoj kvaliteti preporučuje se internetska brzina od najmanje 20 Mbps.

6. Rad s dokumentima i korisni prečaci

Pri izradi dokumenata važno je redovito spremati rad kako biste izbjegli gubitak podataka. Ako tražite određenu riječ ili pojam u dokumentu, najbrži način je korištenje prečaca **Ctrl + F**, koji otvara funkciju pretraživanja. U većini programa postoji i automatska provjera pravopisa koja pomaže u ispravljanju tipfelera i drugih grešaka.

Funkcija „copy – paste” najčešće se koristi za brzo kopiranje i premještanje sadržaja unutar dokumenta ili između različitih programa.

7. Izrada prezentacija i korištenje komunikacijskih alata

PowerPoint je najčešće korišten program za izradu prezentacija, bilo da se radi o sastancima, edukacijama ili izvještajima. Za komunikaciju s timovima i sudjelovanje u online sastancima koriste se aplikacije poput Microsoft Teamsa, Zooma ili Google Meeta. Grupni chatovi unutar tih aplikacija omogućuju brzu razmjenu informacija, dok videokonferencije pružaju mogućnost rada na daljinu.

8. Upravljanje datotekama i organizacija rada

Uređeno pohranjivanje datoteka olakšava rad i povećava produktivnost. Datoteka predstavlja organizirani skup podataka spremljen na uređaju, a najbolje ju je pohraniti u odgovarajuću mapu ovisno o vrsti sadržaja. Ako slučajno obrišete dokument, najprije ga potražite u Košu (Recycle Bin), odakle se često može vratiti bez problema. Veći broj sličnih datoteka može se organizirati u mapama ili komprimirati kako bi zauzimale manje prostora.

9. Osnovne funkcije računala i hardverske postavke

Kada se računalo počne usporavati, najčešći uzrok je veći broj otvorenih programa koji rade u pozadini. Zatvaranjem nepotrebnih aplikacija možete poboljšati performanse.

Airplane mode služi za brzo isključivanje svih bežičnih veza na uređaju, poput Wi-Fi-ja i Bluetootha. Poznavanje osnovnih ulaznih i izlaznih uređaja također je važno: primjerice, tipkovnica i miš su ulazni uređaji, a monitor je izlazni uređaj.

10. Sigurna kupovina na internetu

Pri kupovini putem interneta treba uvijek provjeriti koristi li stranica HTTPS protokol jer to ukazuje na sigurnu vezu. Nikada nije sigurno dijeliti podatke o kartici e-mailom ili putem mobilnih aplikacija za dopisivanje.

Osim toga, javne Wi-Fi mreže nisu sigurne za financijske transakcije jer postoji rizik da netko presretne podatke koje unosite.